

GALERIJA KEMIJSKEGA INŠTITUTA

KEMIJSKI INŠTITUT

sejalci znanja

Ivan Grohar, *Sejalec*, 1907,
Moderna galerija Ljubljana,
© Narodna galerija, Ljubljana, 2016.

SVETLOBA IN LESTEV

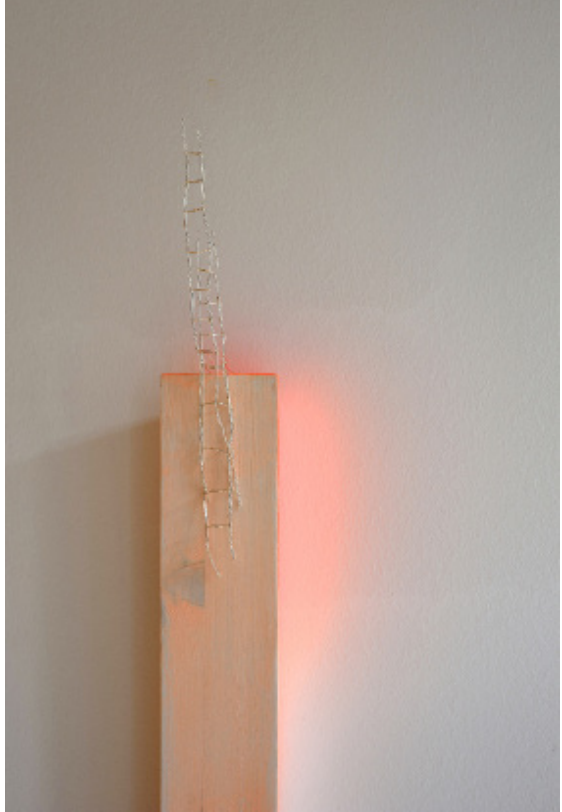
OTO RIMELE

Ena od značilnosti modernizma je vsekakor bila usmeritev raziskav likovnih umetnikov v področja, kjer se je klasična (figuralna) podoba pretapljala v abstrakcijo in se pri mnogih avtorjih tudi povsem redefinirala v »abstraktno podobo« ali se je zlila v monokromne barvne površine (Malevič, Rodčenko, Klein, Ryman, Newman, Stella..), s čimer se je slika bolj ali manj spremenila v objekt in s tem v nov vidik podobe, ki ni več zavezana ne figuraliki in ne abstrahirani obliki, temveč se v tem pogledu v določenem smislu izpolni Nietzschejeva napoved o fiziološki umetnosti kot preprosti, neposredni barvni in objektni senzaciji oziroma čutni fiziološki zaznavi. Frank Stella v nekem intervjuju pravi: »Moje slikanje temelji na tem, da je tam le tisto, kar je tam videti. Res je predmet... Kar vidiš je le to, kar vidiš.« V svojem kulturnem tekstu »Umetnost v času tehnične reprodukcije« je Walter Benjamin sicer pojasnjeval odmik slikarstva od figuralike zaradi vdora fotografije, a hkrati je zaznal tudi izgubo »avre« kot eno od posledic tega procesa, pri katerem se je stik s transcendentnim vidikom umetnosti počasi spreminjal v vedno bolj tehnično, fiziološko prezenco, kakršna se je vzpostavila med neko obliko, objektom in gledalcem.

Pri slikah/objektih Ota Rimeleja najprej naletimo prav na tak objekt. Fizično prisotno, fiziološko senzacijo. Toda ko stojimo pred tem objektom, lahko vidimo nekaj, kar povsem spremeni naš pogled na to fiziološko senzacijo slike. Namreč ne moremo se znebiti občutka, da se v to sodobno, objektiv-

izirano umetniško delo vrača, skoraj paradoksalno, prav tista avra, katere izgubo je napovedal Walter Benjamin: namreč Rimele se ne vrne h klasični podobi, saj pri svojih slikah/objektih uporablja tako rekoč enak pristop kot zgoraj omenjeni modernistični in postmoderni avtorji; tudi pred Rimelejevimi slikami ravno tako stojimo pred monokromnimi objekti. Vendar za razliko od modernističnih avtorjev Rimele barvne ploskve umakne v robove in proti hrbtu slike, sliko kot objekt torej oblikovno in vsebinsko zelo predrugači in jo organizira na način, da se obnaša kot neke vrste lovalec in oddajnik svetlobe. Staro tradicijo, v kateri se slikarska dejavnost dogaja le na sprednji, h gledalcu obrnjeni ploskvi, s tem subtilnim umikom barve proti hrbtu, bistveno spremeni. Vendar spet ne na enak način kot so to delali modernisti in avantgardisti, ki so tradicijo zavrnil, temveč se Rimele nasloni na tradicijo ravno v tistem segmentu, ki je najbolj subtilen in seže najgloblje v posameznikov svet, kajti nasloni se na transcendenco oziroma na naš potrebo po dostopu do presežnega, ne da bi v tem pogledu iskal ideološki zaznamek ali v ta postopek vpenjal kakršne koli platonistično/filonske idejne attribute, s katerimi so nekatere tradicije zvezale ideje s kult in te kulte naprej s kulturami.

Še najbolj blizu bi lahko ta vidik opisali, če bi rekli, da se nasloni na samo naravo kot tako. In sicer pri tem ne gre samó za »naravo« svetlobe, odbojev, delovanja naravnih zakonov, temveč gre tudi za »naravo človeka«, gledalca, ki v gledanju teh »objektov« doživlja prehajanja barvne snovnosti v nema-

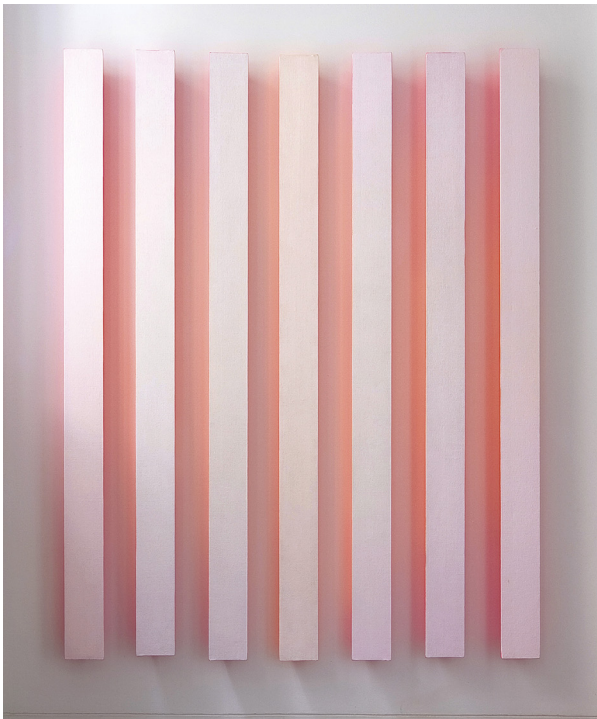

terialno avratičnost slikarske podobe.

In četudi bi lahko šlo pri tem dvojnem vidiku narave za reminiscenco na heglovsko "svetenje idej" in z njim napotilo k estetski, torej bistveno človeški, umski dejavnosti, verjetno ne bi bili daleč od zaključka, s katerim se srečujemo v sodobnem svetu, zaznamovanem z racionalnimi, znanstvenimi razlagami narave in odsotnostjo transcendence: četudi nekatere zaznave razložimo z znanstvenimi orodji in jih torej racionalno dojemamo, vseeno še ob določenih fenomenih presunjeno uziramo njihovo lepoto in doživljamo moč teh uvidov kot nekaj, kar nas povzdigne, nam po svoji naravi omogoči dostop do presežnega mimo ideološko zakodiranih memetskih vzorcev.

Rimele v zadnjem obdobju ta vidik dodatno zbuja s subtilnim uvajanjem oblik, s katerimi hkrati ostaja v področju minimalistične oblikotvornosti, hkrati pa se vpne v tradicionalno ikonografijo, ko na komaj opazen način v svojih postavitvah »upodobi« serije vertikal in horizontal, da v teh oblikah lahko prepoznamo lestve. Tudi uporaba prozornih barv ostaja v območju zbiranja in usmerjanja svetlobe ter hkrati v območju, ko se avtor noče udeleževati spektakla kulture šoka, značilnega za sodobno in postmoderno umetnost, temveč zavestno vztraja na tem, komaj še vidnem impulzu, ko gledalec ostaja zavrt v stanje, ki meji na »slepoto«, če sam pri sebi ne odpre možnosti za uvid v lepoto.

Jiri Kočica

Oto Rimele, nagrajenec Prešernovega sklada, redni profesor slikarstva na Pedagoški fakulteti na Univerzi v Mariboru in en najbolj prominentnih sodobnih umetnikov v Sloveniji, vključen v 4. edicijo serije Top 10 contemporary artists londonske založbe Masters of Today, je rojen leta 1962 v Mariboru in je svoje šolanje na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani zaključil z diplomom pri prof. Emeriku Bernardu ter na isti inštituciji potem še specializiral slikarstvo pri prof. Janezu Berniku. Je dolgoletni član Zveze združenj slovenskih likovnih umetnikov.

Precejšen del njegovega ustvarjalnega opusa zavzema tudi delovanje v področju glasbe, saj je bil član legendarne skupine Lačni Franz, prav tako pa tudi sodelavec skupine Laibach. Njegovi solo projekti v področju glasbe so podobno subtilni v raziskovanju zvoka kot so njegova vizualna dela v področju slikarskega delovanja.

Razstavljal je v vseh eminentnejših razstaviščih po Sloveniji ter v mnogih po tujini, med drugim v Benetkah, v galeriji A+A, v Circulus des Bellas Artes v Madridu in v galeriji Charpa v Valenciji. Njegova dela so bila predstavljena tudi na mnogih skupinskih razstavah doma in po svetu. Leta 2019 se predstavi ameriškemu občinstvu s samostojno razstavo v DDA Gallery Pratt Institue v Brooklynu, leta 2022 pa v Galeriji mesta Ptuj pripravi pregledno razstavo Lestev in Ne Bo.

<https://www.obrazislovenskihpokrajin.si/en/oseba/rimele-oto/>
<https://www.rtvsllo.si/kultura/vizualna-umetnost/raziskovalec-mentalnih-dimenzij-oto-rimele-v-publikaciji-top-10-contemporary-artists/602486>

Kustos, spremno besedilo, oblika : Jiri Kočica
Razstava Svetloba in lestev, junij- julij 2023
Brezplačna spletna izdaja, letnica izdida 2024,
URL: <https://www.ki.si/o-institutu/galerija/oto-rimele-svetloba-in-lestev-junij-2023/>
založnik: Kemijski inštitut, Ljubljana.
CIP: Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in
univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 220512771
ISBN 978-961-7238-02-0 (PDF)

Kemijski inštitut
Ljubljana, Slovenija

National Institute of
Chemistry, Slovenia

Hajdrihova 19, Ljubljana
www.ki.si / 01 47 60 200